

Framhald av síðu 13

At hetta, hesar seinastu dagarnar, hevur ført við sær álvarsligar hóttanir móti barnaansingarskipan okkara — er ikki okkara skuld. Vit hava ikki stongt nakran stovn og heldur ongantið hótt við slíkum tiltaki.

Men harafturimóti hevur landsstýrið, eftir trýsti frá nevnd Føroya Pedagogfelags, stuðlað av minilutanum í Tórshavnar Býráð, enn einferð tikið børn og foreldur sum gislar, í máli tey eru púra ósek í.

Lat standa púra greitt fyri øllum — Tórshavnar Býráð, hevur ongan dagstovn ella býlingshúshústovng — tvørturimóti.

Sum arbeiðsgevarar og havandi ábyrgdina av hesum øki, eru vit av teirri áskoðan, at foreldur og børn teirra ikki eiga at verða rakt av møguligum ósemjum, sum altíð kunnu koma imillum tveir partar. At hetta eisini hendi millum land og kommunur er ikki so ónatúrligt, tá fatanin av røkt og menning av einum ávisum málseki ikki er tann sama, men hinvegin er heldur ongastadni so lætt at finna loysnir millum tveir partar, sum júst her. Eg vóni tiskil, at gislátokupolitikkur av slíkum slagvi vit hava verið vitni til í hesum máli, — ongantið hendir aftur.

Eg havi sera trupult við at siggja pedagogiskuvælvildina í hesum máli, tí øll skulu gera sær greitt, at egin áhugamála hava vígað tyngri enn vælvildin móti tí tænastu, ið so nógvir borgarar hava fyrineyðni.

Hetta kom eisini til sjóndar, tá lögmaður í sjónvarpsendingini í gjárkvöldið boðaði nøkrum pedagogum, sum møttir vóru til mótmælisfund í Tinganesi frá, at kommunurnar høvdu fingið loyvið at reka dagstovnar aftur, at og hesir mánamorgunir aftur kunnu lata hurðarnar upp fyri børnum. Tey ókvæmisóð lögmaður mátti standa modell til, meðan smábørn lýddu á, sigur mær, hvussu frammaliga krøv um pengar og størri rættindi liggja í hesum máli.

Landsstýrið og umsiting tess

Landsstýrið og umsiting tess hevur trúttu niður í fólk, at talan er um eitt lógarbrót kommunurnar hava framt. Hetta hevur vndarformaður Pedagogfelagsins endurtikið um og um aftur. Var talan um eitt lógarbrót, er tað als ikki rætt, sum lögmaður sigur, at landsstýrið onki kann gera, tí í kom-

munulógini hevur landsstýrið nevnliga allar møguleikar at tileinkisgera býráðsavgjerðir, sum stríða imóti lógini.

Avgerð landsstýrisins í gjárkvöldið um aftur at geva kommununum loyvi at reka dagstovnar vátar, at landsumsitingin ikki hevur reint mjøl í posanum. Ógreiða er um heimildirnar og ógreiða er um tulkningarnar av fyrrskipanum og reglum innan for-sorgarlógina, og tí er landsstýrið á gløttum ísi at tulka øðrvísi.

Hetta prógvar eisini, at talan hevur ongantið verið um nakað lógarbrót, men at kommunurnar tvørturimóti hava grein í sinum máli. Hetta prógvar eisini at tulkning hjá Tommy Petersen, Súsónnu Daniel-sen ella onkrum øðrum í Tinganesi bert eru tulkningar, ið onnur eisini hava loyvi at tulka øðrvísi.

Semjurnar við landsstýrið

Kommunurnar hava roynt at medvirka í eini loysn av hesum máli, og tað hevur lögmaður eisini. Saman við honum hava vit roynt um tveir semjuroyndir, at bent málið inn á rætt, men eftir øllum at døma hevur ov litil vilji verið millum hinar landsstýrismennin-nar, til at lógmansins ar-beiði kundi vinna frama.

Tað, sum eg tó harmist um, fyrri ikki at siga, at eg eri sera illa við av, er, at lögmaður ígjárkvöldið í útvarpinum segði, at semja nummar tvey, sum var til viðgerðar í landsstýrinum í gjár, var eitt uppskot frá Kommunufelagnum og Tórshavnar Kommunu.

Um lögmaður mistók seg, ella meinti hatta veit eg ikki. Men er hetta so, so havi eg ikki verið á sama fundi við hann fyrrakvöldið. Grundað á eitt uppskot frá okkum, skrivadu vit í felag eitt uppskot, sum bæði lögmaður og vit vóru samdir um. Tí stóð eisini ovast á tí skjali vit skrivaðu saman semja dagfest 3.1.1991. Ein semja merkir, at báðir partar hava fingið ella givið so mikið, at teir eru vorðnir samdir. Lögmaður fekk og gav — eins og vit fingið og góvu.

Vónandi er hetta so, ella?

Ongin varandi loysn

Ongin varandi loysn kann koma á barnaansingarmálið, um ikki kommunurnar verða við í tí arbeiði, ið gerast skal á økinum í framtíðini.

At Føroya Pedagogfelag ikki vil hava okkum kommunur, sum eru arbeiðsgevarar teirra, til

samarbeiðspartnarar, eigur ikki at vera avgerandi í hesum máli. Tað avgerandi er, hvussu vit við tokari orku kunnu tryggja, at so nógvir borgarar sum møguligt fáa eina góða tænastu so ábyrgdarfullt sum gjørligt.

Bert arbeiðsfólkið og arbeiðsgevarin saman kunnu rokka hesum máli. Tí er sera umráðandi at hesi í tóttum samstarvi, meta um møguleikarnar. Hetta letur seg ikki gera, um vit ikki fáa høvi til tess m.a. gjøgnum setanar- og lønarkrøv.

Hetta eigur Føroya Pedagogfelag at duga at innsiggja, at fyrri tann skuld, at vit ikki hava sama sjónarmið og felagið, merkir hetta ikki, at vit eru barna- ella starvs-fólkahatarar.

Tvørturimóti skuldi tað verið eitt nýtiligt pedagogiskt sjónarmið, at tveir partar við hvør síni áskoðan kunnu rokka bestu úrslitunum.

Kommunurnar sum arbeiðsgevari eru sinnaðar í felag at átaka sær samráðingarrættin, og soleiðis til-nevna lønar- og setanar-treytir hjá pedagogum inn í kommunala lønar- og ar-beiðslagi.

Um førleikan hjá kommununum at gera hetta, eigur ongin at ivast í, heldur ikki formaður Føroya Pedagogfelags.

Hetta er bert ein spurningur um, at landsstýrið og kommunurnar saman finna út av, hvussu hetta skal skipast. Vit hava í hvussu so er eitt uppskot.

Nakað at hugsa um

Avgerandi í hesum fakfelagsstríði er, hvussu sær út aftaná at lag aftur er komið á viðurskiptini. Inni á dagstovnum okkara ar-beiða limir hjá trimum fakfeløgum. Tvey av feløgnum gera sáttmála við kommununa, meðan tað triðja, nevnliga Føroya Pedagogfelag, ikki vil. Hetta felag kreivur sáttmála við Føroya Landsstýri, sum uttan at kenna heildina, og tí ganga ar-beiðsgevara og hinum fakfeløgnum hóttandi nær.

Føroya Pedagogfelag og Føroya Landsstýri mugu duga at innsiggja, at slík mannagongd ikki fer at tæna heildini, men fer við tíðini at máa stóðandi undan eini varandi loysn á ar-beiðsplássinum.

Antin má landsstýrið átaka sær at vera arbeiðsgevari innan barnaansingartúrur, ella má landsstýrið halda seg burtur og lata núverandi arbeiðsgevara, sum eru kommunurnar, gera tað.

Nakað annað, sum talar fyri, at kommunurnar fáa størri ávirkan og størri ábyrgd á økinum er, at kommunurnar í nógv

størri mun hava prioriterað barnaansingarekið, enn landsstýrið.

Á seinastu figgjarlóg samtykti løgtingið at skerja veitingarnar til barnaansing púra órealistiskt — úr 48 mió. niður í 33 mió.

Landsstýrisins partur av rakstur innan barnaansing er 40%. Kommunurnar og foreldranna partur er 30%.

Hetta er lógarbundið lutfall, og tá landsstýrisins 40% lækkar, lækkar kommunurnar og foreldranna lutur tilsvarandi. Skulu vit gingið eftir landsstýrisins og lögtingsins avgerðum her, so vildu 25-30 mió. verið minni til barnaansing í 1990, og 1/3 av øllum stovnum og býlingshúsum høvdu latið aftur — so einkult er tað.

Órealistisku spariætlanir landsstýrisins vóru ikki gjøgnumfóðar, men kravt varð istaðin, at allir stovnar skuldi minka sínar útreiðslur við 10%. At rokka hetta hevur verið sera trupult, og hevur ikki kunnað latið seg gera, uttan at fólk eru uppsøgd og tænastustøðið í aðrar mátar er skert munandi.

Føroya Landsstýri vil koma við nýggjum krøvum til stovnarnar komandi ár sigst, og tá føli eg meg ivaleysan í, at stóðið kemur so langt niður, at tænastan liður last. Ein onnur fylgja verður at onkur stovnur má lata aftur. Eitt sindur óvugt, tá vit standa og hava ein bíðilista av børnum uppá umleið 300, sum onga loysn hava.

At Føroya Pedagogfelag so glaðbeint vil hava landsstýrið sum arbeiðsgevara undrar meg, men kanska júst í generosa lønar- og setanarsáttmálanum millum landsstýrið og Føroya Pedagogfelag finna vit svarið.

Millum lønarnevnd landsstýrisins og kommunurnar ræður álvarsligt álitisbrot í lötuni. Vit føla okkum, sum arbeiðsgevara og almennan myndugleika illa viðfarnar.

Heldur enn at ásanna mistøk nevndarinnar og sum skjótast fáa málið á beint aftur, er tað fyrri mæ, sum nevndin er farin so langt sum til ber, fyrri at kroysta svartaper viðari til kommunurnar, og soleiðis bjarga sær burturúr neyðum — ja, so langt, sum út í heimildarloysi, um seinasta landsstýris-samtykt er eftirfarandi.

Sum eg í hesi grein fyrr havi sagt, so er dagurin í morgin meir avgerandi enn tann ígjár. Landsstýrið og kommunurnar eiga og mugu finna saman í hesum máli.

Skal menning og trivnaður tryggast innan barnaansing, má nýggj

Hava illgruna

Løgreglan í Klaksvík hevur enn ikki handtikið nakran í sambandi við, at almenna toliethúsið við fótbóltsvøllin í Klaksvík varð sprongt í luftina 2. jolanátt.

Síðan tilbúðin hava søgur gingið í Klaksvík um, hvørjir framdu hverkið. Karsten Hansen, sýslumaður, sigur, at løgreglan hevur hoyrt onkrar av hesum søgum. Hann veit eisini

at siga, at leysatíðindini hava gjørt órætt móti einum, sum í hesum førinum í hvussu er ikki var við. Løgreglan hevur tú illgruna til onkrar, og sýslumaðurin væntar, at málið verður upplýrt.

Um samband er millum spreingina og at dynamitperlur vórðu stolnar í einum skúra á Múlavegnum fyrri jól, veit løgreglan ikki.

Toyota Carina Liftback

— grønur, koyrt 117.000 km. — til sølu fyri kr. 45.000,-.

Tlf. 52023

VALUTAKURSIR

		07.1	Ultimo
			síðsta mán.
USA	Dollari ..	589,30	598,90
Bretland	Pund ...	1121,30	1141,75
V-Tyskland	Markur ..	384,52	383,30
Svøríki	Króna ..	103,08	104,09
Noreg	Króna ..	98,33	98,89
Frakland	Frankur ..	113,47	114,24
Belgia	Frankur ..	18,665	18,655
Sveits	Frankur ..	454,90	462,40
Holland	Gyllin ...	341,12	340,16
Italia	Liri	0,5118	0,5162
Finnland	Markur ..	159,88	162,55
Island	Króna ..	10,60	10,65
Eysturriki	Skillingur ..	54,655	54,480
Spania	Pesetas ..	6,075	6,149
Portugal	Escudos ..	4,3040	4,3380
Kanada	Dollari ..	509,10	521,10
Japan	Yen	4,2990	4,1535
Irland	Pund ...	1028,60	1028,60
Grikkaland	Drakmur ..	3,6670	3,8740

Kelda: Føroya Sparikassi

Kvinnuhúsfelagið

Límafundur í KFUM 1. og 3. hóskvöld í mánadnum kl. 20.00

iógává sum skjótast samtykkjast. Ein lógává, ið gevur kommununum størri ábyrgd. Verður hetta ikki gjørt, siggi eg álvarsligar avleiðingar fyrri framan.

5. januar 1991
Poul Michelsen,
býráðsformaður

